

Fotografie z dovolené:

Bez chybičky

Nejen světlo, ale i stíny musí být na dokonalé fotografii bezchybné. Ukážeme vám, jak správně nastavit váš fotoaparát a jak případné chyby dodatečně upravit. *Vratislav Klega, vratislav.klega@chip.cz*

V tomto článku najdete

Připravte se na cestu

Správné nastavení fotoaparátu

Fotografie ve skvělé kvalitě

Dokonalý odstín

Konečně dovolená! I letos vyrazí miliony Čechů do Chorvatska či Itálie, na hory, k vodě nebo na chalupu. Naprostá většina z nich si s sebou vezme i digitální fotoaparát. Aby byly vaše digitální vzpomínky na nejkrásnější část roku co nejlepší, přichystali jsme pro vás řadu tipů a triků a poradíme vám, jak získat z pixelů maximum a jak poopravit fotografii, která se zrovna nepovedla. Ani takové snímky totiž ještě nejsou určeny ke smazání: za pomoci kvalitních nástrojů lze na fotografiích provádět velmi zajímavé korektury. Nejlepší je samozřejmě používat Adobe Photoshop, jehož nástroje na opravu obrázků jsou skutečně bezkonkurenční a jehož ovládání není nijak složité, dobré funkce však poskytnou i jiné programy, které navíc nestojí ani korunu.

Tento návod vám prozradí, jak správně nastavit digitální fotoaparát, jak opravit deformace pokřiveného obrázku, jak zobrazit barvy bez barevného nádechu a jak dosáhnout nejlepšího kontrastu a jasu.

PŘÍPRAVA

Odstranění typických chyb

Není nic horšího než stát s nepřipraveným fotoaparátem před nádherným motivem. Díky našim tipům se vám už nic podobného nestane.

Záloha napájení

V mnoha exotických zemích, např. na jihovýchodě Asie, musíte počítat s tím, že místní elektrická rozvodná síť ani zdaleka nepřipomíná elektrickou síť ve střední Evropě. Jen těžko si zde tedy dobijete akumulátory do fotoaparátu. Řešení ovšem není nijak složité: kvalitní alkalické baterie AA zakoupíte na každém tržišti. Pokud však máte fotoaparát s interním akumulátorem, máte smůlu. Doporučujeme proto brát s sebou na cesty fotoaparát, do kterého lze vložit běžné tužkové baterie.

Síťový adaptér

V mnoha zemích se používají jiné elektrické zásuvky. Abyste mohli vidlici své nabíječky do takové zásuvky zastrčit, budete potřebovat příslušnou redukci. Důležité je zkontrolovat si, zda vaše nabíječka podporuje vstupní napětí 100 – 240 V. Některé levné nabíječky umí pracovat pouze s napětím 230 V, čímž jsou pak nepoužitelné v zemích, ve kterých je obvyklé napětí v síti 100 V.

Dostatek úložného prostoru

Na dovolené mačká prst spoušť mnohem častěji, než bývá obvyklé. Při plánování proto počítejte s dostatečnou rezervou na paměťové kartě. Pokud ukládáte do formátu JPEG, postačí běžná paměťová karta. Na 4GB kartu uložíte přibližně 1500 fotografií v rozlišení 5 Mpx. Fotíte-li však ve výrazně vyšším rozlišení nebo pokud ukládáte fotografie do formátu RAW, má význam si pořídit fotobanku. Fotobanky mají kapacitu 40, 80, ale i 120 GB a každý večer do nich můžete zkopírovat fotografie, které jste za celý den nafotili. Výhodou fotobanky je, že si poradí prakticky s libovolnou →

Najdete na Chip DVD Adobe Photoshop CS2 trial ■ Picasa 2 freeware ■ Smart Data Recovery 3.4 freeware

Vyvážení bílé: Správné barvy při špatném světle

Oko v kombinaci s funkcemi mozku ví, co má být bílé, a automaticky se přizpůsobí. Snímací prvek fotoaparátu to nepozná, proto chceme-li mít správné barevné vyvážení, je třeba ručně bílou definovat.

→ paměťovou kartou, takže si můžete stahovat fotografie i od svých přátel.

Jednoduchým řešením je návštěva místní internetové kavárny – zde si jednoduše fotografie vypálíte na DVD. Je to levné a malé disky nezabírají v kufru mnoho místa.

FOTOGRAFOVÁNÍ

Správné nastavení

Dobrou fotografii nemůžete vyfotit, pokud není fotoaparát správně nastavený. Myslete na to ještě předtím, než stisknete spoušť.

Nastavení citlivosti ISO

Většina kompaktních fotoaparátů má v přednastaveném modu v položce ISO zvolenu položku „Auto“. To znamená, že fotoaparát mění hodnotu ISO podle intenzity okolního světla. Nevýhoda spočívá v tom, že především malé fotoaparáty často volí hodnoty ISO přes 200, což má za následek zašumělé fotografie a špatnou kresbu. Pokud to fotoaparát umožňuje, nastavte hodnotu ISO 100 a raději fotografujte se stativem, nebo si ruku alespoň opřete, aby se vám při expozici nepohnula.

Nastavení bílé

Funkce pro vyvážení bílé se stará o správné podání barevných odstínů. Při fotografování krajiny nebo u reportážních fotografií při prohlídce města plně postačí automatické nastavení. Jiná je však situace za změněných světelných podmínek: mnoho fotoaparátů špatně interpretuje světlo při zapadajícím slunci nebo při umělém osvětlení – ať už žárovkou, zářivkou, halogenovým reflektorem, nebo třeba plynovou lampou. Tyto chyby lze však většinou odstranit přednastavením profilu – fotoaparáty jich mívají několik. Vůbec nejlepším

řešením je ruční vyvážení bílé. V menu fotoaparátu aktivujete ruční vyvážení bílé, často označované jako „Manual WB“. Než pak vyfotíte první fotografii ve složitém světle, namířte na dokonale bílý objekt a stiskněte spoušť. Ideálním řešením je nosit s sebou bílý papír a vždy si správnou bílou zkalibrovat. Vysvětlení: Různé zdroje světla mění odstíny barev, takže bílá může vypadat třeba jako světle modrá. Aby fotoaparát věděl, co je opravdu bílá, vyfotíte mu bílý papír a v ten okamžik elektronika bude vědět, že tento odstín modré je ve skutečnosti bílá barva. Všechny ostatní barvy se pak automaticky dopočítají.

Upozornění: Jakmile se změní druh světla, nezapomeňte se vrátit zpět do automatického modu nebo proveďte novou kalibraci.

Měření expozice

Kontrastní obsah fotografie s mnoha prvky je zátěž pro měřicí systémy fotoaparátu. Právě proto obsahují fotoaparáty několik přednastavených typických profilů, které upravují metodu měření. Za normálních okolností se bere v potaz větší množství částí fotografií a z naměřených hodnot se vypočítá průměr.

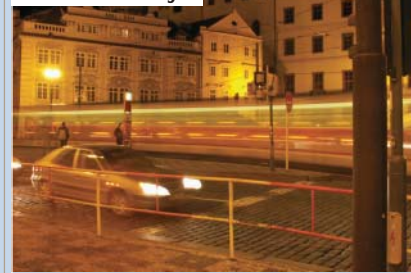
To funguje dobře u interiérové fotografie. Pokud však použijete toto nastavení v exteriéru s velkými kontrasty, bude fotografie nepoužitelná. Světlé části potáhnou expozici dolů, tmavé naopak nahoru a průměr bude takový, že na fotografii nebudou dobře viditelné ani světlé, ani tmavé části. Nejlepší je tedy použít bodové měření, často označované jako Spot. Při fotografování pak bude brán v potaz jen střed fotografie – podle velmi malého místa se nastaví celá expozice fotografie.

Doporučení: Pokud se fotografovaný objekt nenachází ve středu žádoucí fotografie, nejprve jej umístěte doprostřed hledáčku, namáčkněte, posuňte záběr a teprve poté domáčkněte spoušť. Expozice se po namáčknutí uzamkne a již nebude nic přepočítávat.

Autofokus pod kontrolou

Někdy nechce fotoaparát správně zaostřit. Většinou se to stává u motivů, které nejsou příliš kontrastní. Nejčastěji pomůže, pokud se od fotografovaného předmětu mírně vzdálíte, případně zmenšíte hodnotu zoomu – objekt oddálíte. Pokud to nepomůže nebo není-li to vzhledem k okolnostem možné, přichází na řadu tlačítko Makro, které bývá →

Automaticky

Ručně

Nesmíte zapomenout: Základní výbava fotografa

Přídavné akumulátory

Baterie se vybijí vždy, když se chystáte vyfotit nejdůležitější fotografii z celého dne. Noste proto s sebou vždy sadu záložních akumulátorů
Cena za kus: do 100 Kč

Paměťová karta

Aby vám nikdy nedošlo místo, pořídte si velkou paměťovou kartu. K dostání jsou kapacity 4 i 8 GB. Jen si před zaplacením karty vyzkoušejte, zda ji umí váš fotoaparát korektně naformátovat.
Cena za 4GB SD kartu: 1550 Kč

Fotobanka

40, 80 nebo 120 GB vystačí i nejnáročnějšímu fotografovi.
Cena za 80GB verzi: 4170 Kč

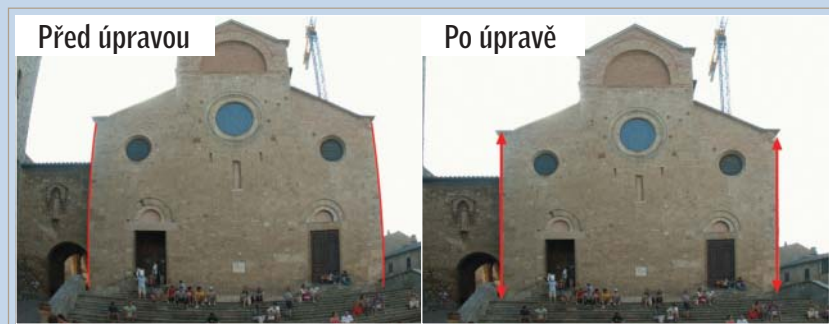
Stativ

Pro focení v noci je stativ nedocenitelným pomocníkem. Při výběru berte v potaz hmotnost, skladnost i výšku po vysunutí.
Cena: od 500 Kč

Deformace: Chyby „zoom“ objektivu

Zoom fotoaparátu funguje na základě změny ohniska objektivu. Jakmile je objektiv v některé z krajních poloh (plné přiblížení; plné oddálení), nejvíce se projevují jeho nedokonalosti a výrobní vady. Obzvláště u amatérských fotoaparátů nemůžete počítat s kvalitními objektivy, neboť cena kvalitního objektivu se může rovnat i ceně nového automobilu.

→ nejčastěji označeno symbolem malé květinčky. Při aktivaci makra dokáže fotoaparát přesněji zaostřit a nedělá mu potíže ostřit na velmi krátké vzdálenosti. Výrobci doporučují používat makrorežim na vzdálenost 5 – 50 cm, pokud však máte potíže ostřit i na větší vzdálenosti, nebojte se jej zapnout. Nevýhoda: Některé fotoaparáty omezují při makrorežimu některé funkce.

Rychlá expozice

Mnoho fotoaparátů nabízí funkci průběžného měření expozice, ta však bývá vypnuta. O co se jedná? Standardně si fotoaparát příliš neláme hlavu s nastavováním parametrů a ostřením. Až teprve když namáčnete spoušť, dojde k dokonalejšímu zaostření a spočítají se parametry, jako je clona, citlivost či doba uzávěrky. To však může za zhoršených podmínek trvat i sekundu a místo doskoku vaší ratolesti do vody vyfotíte už jen stříkající vodu. V případě, že zapnete funkci průběžného měření, bude fotoaparát neustále vyhodnocovat obraz

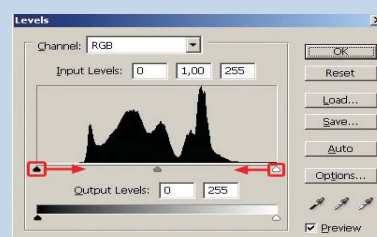
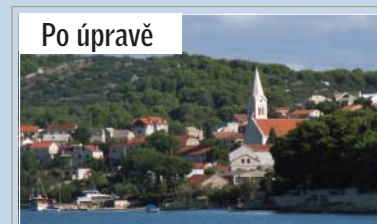
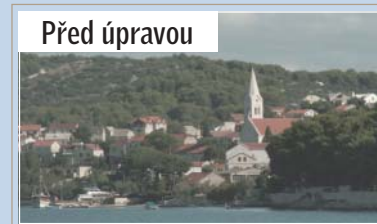
v hledáčku a v okamžiku, kdy budete chtít fotografii vyfotit, už nedojde k žádnému zpoždění. Nevýhoda: Fotoaparát neustále přenastavuje čočky a také více zaměstnává procesor, což se projeví ve snížené životnosti baterií.

Blesk projasňující

Především fotografie osob, na které dopadá stín, vypadají neprofesionálně a nepovedeně. Na vině jsou sluneční paprsky, které svítí jen na část obličeje, a tam, kde je stín, jsou jen tmavé fleky.

V tomto případě je nutné použít blesk. Vysvětlení: Když je v okolí dostatek světla, blesk se automaticky nezapne. Je tedy nutné ho přepnout do režimu „vynucený“, aby bliknul pokaždé. Je-li blesk aktivní, má dostatečně velkou intenzitu, aby vyrušil všechny stíny. To platí pro běžné blesky přibližně do 2 metrů. Pokud to váš blesk umožňuje, snižte jeho intenzitu při tomto použití o 0,5 až 1,0. Příliš silný blesk by mohl obličej přepálit.

Někdy vypadá fotografie nudně a nevýrazně. Zdrojem chyby nemusí být nutně obsah snímku, ale nedokonalý kontrast. Správným nastavením lze fotografii ještě oživit.

ÚROVNĚ: Posunutím trojúhelníků k úpatí získá fotografie živější barvy.

ÚPRAVA FOTOGRAFIÍ

To nejlepší z fotografií

Fotografie vytažené přímo z paměťové karty působí většinou mdlé. S našimi tipy a pomocí Photoshopu získáte z každé fotografie maximum.

Korekce deformace

Žádný objektiv nedokáže fotografovaný objekt přenést na fotografický senzor bez zkreslení. Obzvláště to platí v případech, kdy je objektiv blízko krajních mezí. Nejvíce je zkreslení viditelné na vodorovných →

Polarizační filtr

Fotografie s polarizačním filtrem mají kvalitnější kresbu, protože z fotografie zmizí rušivé odlesky a barvy mají vyšší sytost.

Cena: od 1100 Kč

Sluneční clona

Aby byly vaše fotografie skvělé i za ostrého slunce, nasadte na objektiv sluneční clonu.

Cena: od 500 Kč

Blesk

Externí blesk ve všech parametrech překonává ten integrovaný a má vlastní zdroj energie, takže nevybíjí baterie ve fotoaparátu.

Cena: od 3000 Kč

Podvodní pouzdro

Holdujete-li šnorchlování, bude se hodit vodoútesné pouzdro. Ale pozor! Potápěči s přístrojem musí sáhnout po kvalitnějších výrobcích, které stojí o řád více..

Cena: od 300 Kč

Kácející se linie: Odstranění šikmé věže

Z důvodu perspektivy vypadají budovy jako šikmá věž v Pise. I na to má však Photoshop řešení.

Před úpravou

Po úpravě

→ a svislých liniích – zde se projevuje soudkovitost.

Ve Photoshopu si otevřete fotografii a zvolte **Filter | Distort | Lens Correction**. Jakmile se zobrazí čtvercová síť, je zkruslení jasně patrné. Hned v řádku **Remove Distortion** můžete soudkovitý nádech fotografie odstranit. Často jsou s tímto jevem spojené „barevné hrany“. Ostré hrany na fotografiích mívají jinou barvu než ve skutečnosti. To je možné regulovat rovněž v tomto filtru, konkrétně v části **Chromatic Aberration**. Především při extrémním zoomu se pak může projevit vinětace – tmavnutí rohů. Pokud jsou rohy fotografie zřetelně tmavší než zbytek, můžete tuto chybu opravit pomocí nástroje **Vignette**. Ten se opět nachází v tomto filtru.

Doporučení: Před těmito opravami fotografii neorezávejte. Mohlo by dojít ke špatným opravám, jelikož by nástroj špatně určil střed fotografie. Oříznutí proveďte až po všech opravách.

Zvednutí kácejících se linií

Zkruslení z důvodu perspektivy nepatří k chybám čoček objektivu: pokud stojíte kolmo před domem a fotíte směrem vzhůru, vypadají stěny domu, jako by se k sobě přibližovaly. Někdy to působí přirozeně, jindy je lepší se tohoto jevu zbavit.

Použijte stejný filtr jako v předchozím případě, tentokrát se však soustředte na nástroje v části **Transform**, konkrétně na **Vertical Perspective**, případně **Horizontal Perspective**. Oba nástroje mají jeden jezdec, pomocí něhož upravujete perspektivu obrazu. Vlevo ihned vidíte náhled výsledku, takže můžete dostatečně experimentovat. Jakmile vše opravíte, klikněte na **OK**. Poté ještě obraz ořízněte.

Doporučení: Při těchto úpravách se může stát, že vám kus obrázku zmizí za hranice původních rozměrů a přijdete o některé detaily. Chcete-li tomu předejít, zvolte ještě před aplikováním filtru ve Photoshopu **Image | Canvas size** a zadejte rozměry obrázku zhruba

o 15 % větší. Pro běžnou fotografii je to cca 10 cm v každém směru. Až pak provedete transformaci perspektivy, budete mít více místa pro kvalitní oříznutí.

Vyrovnání obrázku

Podářilo se vám vyfotit nádherný západ slunce, jen horizont neodpovídá – jednoduše je křivý. Oprava je však velice jednoduchá. Otevřete fotografii ve Photoshopu a stiskněte **[Ctrl]+[A]**. Tím označíte celou fotografii. Nyní zvolte **Edit | Free Transform**. Kurzorem klikněte mimo obrázek, držte tlačítko stisknuté a pohybujte myší. Obrázek se bude natáčet. Jakmile usoudíte, že je již vyrovnaný, tlačítko na myši pusťte a stiskněte na klávesnici **Enter**. Druhou možností je pootočení o definovaný počet stupňů. Zvolte **Image | Rotate Canvas | Arbitrary**. Nyní stačí zadat číslo udávající, o kolik se má obraz otočit.

Zatímco v prvním případě se plocha plátna nezvětší a obrázek se ořízne podle původních rozměrů, ve druhém případě se plátno zvětší tak, aby ani jeden pixel fotografie nepřišel nazmar.

Optimalizace barev a kontrastu

Digitální fotografie působí často poněkud mdlé. Její upravení a oživení však není nijak složité. Ve Photoshopu zvolte **Image | Adjustments | Levels**. Zobrazí se histogram, jehož význam vám vysvětlíme.

Úplně dole je přechod z černé barvy na bílou. Nad touto „osou“ se nachází graf úrovní. Ten ukazuje, do jaké míry jsou nejtmaší až nejsvětější pixely v obrázku zastoupeny. Ideální fotografie má pravidelné rozložení po celé délce. Pokud někde část chybí, ať už ve světlé, či v tmavé části, byla při fotografování provedena špatná expozice. To však lze napravit. Pokud chybí střední část, s fotografií nic moc neuděláte, protože jí bude chybět kresba. V prvním případě však stačí vzít horní trojúhelníček (stejně jako na obrázku) a přesunout jej až k „úpatí hory“. To musíte provést z obou stran – tedy jak s černým, tak s bílým trojúhelníčkem. Tím do-

jde ke zlepšení celého kontrastu a zvýraznění mdlých barev. Pomocí **Levels** (úrovně) lze z fotografie získat skutečné maximum.

Vylepšení barev

Dobrá fotografie, nebo paskvil? Rozdíl je někdy jen v detailu. Pokud nemáte drahou zrcadlovku, a přesto chcete mít dokonalé fotografie, mohou vám pomoci filtry. Otevřete fotografii, zvolte **Image | Adjustments | Photo Filter**. Je-li vaše fotografie příliš studená, zvolte **Warming filter** (85). Tak jednoduše, rychle a přirozeně odstraníte modrý nádech fotografie. Pokud je naopak fotografie příliš teplá, až červená, zvolte **Cooling filter** (82). Pomocí jezdců **Density** měňte sílu filtru. Zatrhnete-li volbu **Preserve Luminosity**, zůstane jas fotografie nezměněn.

Vratislav Klega ■

Skořepinové pouzdro

Aby byl fotoaparát vždy v bezpečí, pořídte mu skořepinové pouzdro. To je extrémně pevné a ani horší zacházení fotoaparát nepoškodí.
Cena: od 400 Kč

Čistící balonek na optiku

Máte-li prach na objektivu, pořídte si vzduchový čistící balonek. Ten prach krásně odstraní, aniž by jemnou optiku poškrábal.
Cena: 400 Kč

Širokoúhlý objektiv

Pro focení v interiéru je vhodný širokoúhlý objektiv.
Cena: od 3000 Kč

Telezoom

Blíže! Jen pořádný objektiv dokáže přitáhnout obraz i z mnoha desítek metrů.
Cena: od 10 000 Kč

